Adviesaanvraag college aan dagelijks bestuur

Invullen door directie:

Onderwerp adviesaanvraag:	Ontwerp *Beleidskader Houtstook Amsterdam*
Portefeuille:	Verkeer, Vervoer en Luchtkwaliteit
Directie:	Ruimte en Duurzaamheid
Datum behandeling staf WH	01-07-2024
Datum adviesaanvraag:	29-10-2024
Deadline ontvangst advies:	09-12-2024
Advies mailen naar:	oussamazaouini@amsterdam.nl
Meegestuurde stukken:	Ontwerp *Beleidskader Houtstook Amsterdam*
Heeft er consultatie vooraf plaatsgevonden?	Ja, met GGD Amsterdam en met ambtelijke vertegenwoordigers van de stadsdelen Zuidoost, Nieuw-West, Centrum, West, Zuid, Oost en stadsgebied Weesp

Invullen door stadsdeel:

Stadsdeel:	Zuid
Portefeuillehouder:	R. Piers
Procesbegeleider:	Gebiedspool Zuid
Datum weekstart/staf:	11 november 2024, concept advies, 16 december 2024, definitief advies.
Datum stadsdeelcommissie:	Ntb
Datum dagelijks bestuur:	12 november 2024, concept advies, 17 december 2024, definitief advies.
Registratienr. (optioneel):	n.v.t.

Over gevraagde adviezen: Conform de Verordening stadsdelen en stadsgebied Amsterdam 2022:

- (art. 12, lid 1) betrekt college en BM het DB bij voorbereiding van stedelijke kaders als deze kaders betrekking hebben op taken en bevoegdheden van DB of DB een rol krijgt in uitvoering van die kaders, of
- (art. 12, lid 2) als college of BM voornemens is over stedelijke kaders besluit te nemen of voornemens is ander besluit te nemen waarbij belangen van een of meer stadsdelen zijn betrokken, in ieder geval bij vaststellen van bestemmingsplannen, wint college of BM bij DB advies in.

DB legt deze adviezen voor aan SDC (art. 19).

Bij besluitvorming maakt DB inzichtelijk wat advies van SDC is en hoe eventuele voorstellen of moties als bedoeld in art. 30, lid 3, zijn verwerkt. DB neemt advies van SDC over indien is vastgesteld met meerderheid van stemmen en past binnen stedelijke en budgettaire kaders. DB kan uitsluitend schriftelijk met zeer zwaarwegende redenen afwijken van advies of voorstel van SDC. (art. 19, lid 5) Als standpunten van stadsdeelcommissieleden bij uitbrengen van advies uiteenlopen, worden in advies standaard alle verschillende standpunten binnen commissie kenbaar gemaakt. (art. 30, lid 5)

Adviesvraag college

Formuleer hier de vraag aan het dagelijks bestuur

Het college van Burgermeester en Wethouders verzoekt het Dagelijks Bestuur van het stadsdeel om te reageren op het *ontwerp Beleidskader Houtstook Amsterdam* (bijgevoegd) dat wordt vrijgegeven voor inspraak. Het verzoek is om de reactie te voorzien van een toereikende onderbouwing, zodat het college in staat is deze goed te beoordelen en mee te nemen bij de besluitvorming. De inspraakprocedure loopt van 21 oktober 2024 tot 9 december 2024. Na verwerking van de reacties en zienswijzen legt het college het *Beleidskader Houtstook Amsterdam* ter vaststelling voor aan de gemeenteraad.

In het kader van bovenstaand verzoek kan desgewenst door het dagelijks bestuur, de bestuurscommissies en/of andere stakeholders contact worden opgenomen met het *Team Uitstootvrije Mobiliteit* om nadere toelichting te geven op de plannen en uw eventuele vragen te beantwoorden. U kunt hiervoor per e-mail contact opnemen met Oussama Zaouini (oussamazaouini@amsterdam.nl).

Met het ontwerp *Beleidskader Houtstook Amsterdam* wil het college de luchtkwaliteit verder verbeteren en de overlast verminderen voor alle Amsterdammers en bezoekers van Amsterdam. We komen steeds meer te weten over de schadelijke effecten van slechte luchtkwaliteit en willen daarom dat het snel verbetert. Zo leven Amsterdammers ongeveer 11 maanden korter en roken ze gemiddeld 4,4 sigaretten per dag mee door de vieze lucht in de stad die wordt veroorzaakt door de uitstoot van àlle luchtverontreinigende bronnen, waaronder ook houtstook.

Houtrook kan leiden tot hoesten, hoofdpijn, benauwdheid, pijn op de borst, misselijkheid, stress- en slaapproblemen. Daarnaast kan het longziekten zoals astma en longkanker, en hart- en vaatziekten veroorzaken of verergeren. Luchtverontreinigende stoffen zoals fijnstof die vrijkomen zijn ongezond voor de stoker maar ook voor omwonenden. Het gezondheidsrisico is het grootst voor kinderen, ouderen en mensen die ziek zijn.

Er zijn verschillende maatregelen mogelijk om de negatieve gevolgen van houtstook tegen te gaan. Het college kiest voor een aanpak die past bij een meerjarige overgang richting minder houtstook door vooral in te zetten op meer bewustwording en het faciliteren van alternatieven voor hout stoken. Deze transitie vraagt tijd en aandacht voor het maatschappelijk draagvlak voor maatregelen in de stad. Het ontwerp *Beleidskader Houtstook Amsterdam* is de start van deze transitie.

Het *ontwerp Beleidskader Houtstook Amsterdam* bestaat uit een combinatie van maatregelen gericht op bewustwording, stimuleren (subsidie verlenen), faciliteren en reguleren.

Bewustwording
Een onderzoek door het bureau Motivaction naar houtstook uit 2022 laat zien dat 40% van de Amsterdammers weleens hout stookt. Circa de helft van de Amsterdammers is zich niet bewust van de schadelijke gevolgen van houtstook en 17% ziet het als iets onschuldigs. Het college wil daarom de bestaande bewustwordingscampagne intensiveren. In deze campagne worden de hinder en gezondheidsrisico's van houtstook onder de aandacht gebracht, met stooktips om de overlast te beperken. De bestaande bewustwordingscampagne wordt daarom stadsbreed uitgerold.

Stimuleren
De gemeente stelt in 2025 een subsidie beschikbaar voor het verwijderen van rookkanalen. In eerste instantie gaat het om een pilot op IJburg om onder andere zicht te krijgen op het gebruik van de subsidieregeling.

Reguleren
Naast bewustwording doet het college onderzoek naar maatregelen waarmee zij daadwerkelijk in kan grijpen. Het college stelt voor om het plaatsen van rookkanalen in nieuwbouw (vergund vanaf 1-1-2027) niet toe te staan. Dit is in lijn met de omgevingsvisie.

Faciliteren
In buurten met veel overlast (bestaande bouw) faciliteert de gemeente vanaf 2025 consultatietrajecten waarbij de gemeente het gesprek aangaat met bewoners. Tijdens deze consultatietrajecten ontwikkelt de gemeente samen met de buurtbewoners een aanpak tegen de overlast in die buurt met maatwerk voor elke situatie. Daarnaast worden twee faciliterende maatregelen voorgesteld in het ontwerp beleidskader. De eerste is het kijken naar de mogelijkheden om stroomaansluitingen aan te leggen ten gunste van elektrisch barbecueën in parken, plantsoenen en bossen. De tweede faciliterende maatregel betreft de inzet op het vervangen van stookplaatsen in recreatieplekken voor kinderen door alternatieve invulling. Het college vindt dit nodig omdat een open vuur de meest schadelijke vorm van houtstook is. Kinderen zijn extra kwetsbaar voor schadelijke stoffen, omdat hun longen en zenuwstelsel nog in ontwikkeling zijn.

Tot slot, regels opstellen voor houtstook vraagt om een goede balans. Hout stoken in open haarden en houtkachels of buiten in de open lucht wordt nog vaak gezien als iets dat gezellig en onschuldig is – op het eerste gezicht is dat het natuurlijk ook. De schade is niet direct zichtbaar, en de mensen die er het meeste last van hebben zullen zich niet direct laten horen. Normen veranderen echter met tijd en inzicht, zo is het goed denkbaar dat het over een paar jaar heel normaal wordt gevonden dat we in een park gewoon barbecueën, maar dan bijvoorbeeld elektrisch.

Conceptadvies DB:

Het dagelijks bestuur formuleert hier -indien van toepassing- t.b.v. de stadsdeelcommissievergadering een conceptadvies

Het DB van Zuid onderschrijft het belang van bewustwording over de negatieve gevolgen voor de luchtkwaliteit van regelmatige houtstook in de stad. Dat het college niet ingrijpt met verboden maar inzet op bewustwording spreekt het college aan. Tegelijk is het goed als het college zich realiseert dat het vergroten van de bewustwording geen garantie is voor de daadwerkelijke gedragsverandering. We geven het volgende concept advies:

- Neem bij het uitvoeren van de maatregelen de omgevings factoren mee zoals het aantal klachten, de afstand tot woningen et cetera. Zo kan de bewustwording zich richten op de plekken waar houtstook klachten geeft zoals wijken met grondgebonden woningen en woonboten in de nabijheid van woningen.
- We zijn niet positief over het voorstel om elektrisch of gas barbecueën in de parken in Zuid te introduceren. We behouden graag de ruimte om per park of plek een afweging te maken. Momenteel is het barbecueën in alle parken in Zuid verboden. De overlast van barbecueën wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door het verhitten van vlees en door het afval en minder door de rook van de houtskool. Het terugbrengen van de mogelijkheid om te barbecueën in het park middels het aanbieden van stroompunten voor elektrische barbecues is daarom wat ons betreft over het algemeen niet wenselijk. Wat ons betreft blijft dit een afweging die het stadsdeel maakt.
- Bewustwording over de gevaren van het inademen van houtrook en het stoken van nat hout bij de begeleiding van scouting en natuurrecreatie locaties is een goede maatregel. Wel adviseren we om voorzichtig te zijn met de inzet op het actief verminderen van stookplaaten voor kinderen. Deze plekken liggen (zoals bij de scouting verenigingen aan de Nieuwe Meer in Zuid) vaak verder van bewoning en hier wordt niet vaak of intensief gestookt. Ze hebben zo minder impact op de luchtkwaliteit. We hechten aan het pedagogische belang van het leren omgaan met vuur en de in de onderzoeken in de verwijzing zien we nog geen aantrekkelijke alternatieven.
- Met betrekking tot het voorgestelde verbod op rookkanalen in nieuwbouw: we kijken graag samen met u hoe we zo een verbod ook juridisch houdbaar en voor de vergunningverlener en toezichthouder toepasbaar kunnen nemen, waarbij ook de eventuele financiële consequenties van dit verbod in relatie tot de capaciteitsvraag in beeld moeten worden gebracht.

Advies stadsdeelcommissie:

Advies van de stadsdeelcommissie aan het DB

Meerderheidsadviezen:

Stemming 60.24: aangenomen
Voor: D66, GL, PvdA
Tegen: LZ, VVD, CDA, PvBL
Onthouden: BIJ1

De commissie is positief over de missie die de stad voor zichzelf heeft geformuleerd in het beleidskader, waarin de gemeente stelt dat de luchtkwaliteit verbeterd moet worden, gezondheidsrisico's verminderd en overlast beperkt wordt. Na de industrie, is houtskool de grootste bron van fijnstof in de stad en veroorzaakt het meer stofdeeltjes dan het verkeer, Een dag stoken in een moderne kachel, met ongeveer 11 kilo hout, levert evenveel fijnstof op als een autorit van bijna 3000 kilometer. Houtstook is daarnaast een belangrijke veroorzaker van longklachten, verergert aandoeningen zoals COPD en astma en verhoogt de kans op longkanker en hart- en vaatziekten. Bijna de helft van de Amsterdammers ervaart last van houtstook, blijkt uit onderzoek van bureau Motivaction.

Deze schets laat zien hoe belangrijk het is om het gebruik van houtstook in Amsterdam te beperken dan wel te verbieden. Wij onderschrijven de aanpak, waarbij de gemeente het gebruik van houtkachels en open haarden wil ontmoedigen en wil vervangen door duurzamere alternatieven, en rookkanalen in nieuwbouw zal verbieden.

Daarnaast wordt de bewustwordingscampagne essentieel geacht voor het vergroten van het draagvlak voor het verbod, en wordt in het beleidskader uitgebreid beschreven hoe de campagne wordt vormgegeven. In 2026 wordt de bewustwording onder Amsterdammers weer onderzocht door Motivaction. Wij vinden de doelstellingen wat betreft bewustwording nog te vaag en willen graag meer toelichting over wanneer de gemeente de campagne als geslaagd ziet en hoe breed het draagvlak dient te zijn voor de gemeente voordat er overgegaan wordt op een verbod.

Wij zijn te spreken over het concept-advies van het DB, en steunen wij het tegenvoorstel wat betreft het mogelijk maken van elektrisch of gas barbecueën in de parken in Zuid en dat ons stadsdeel het laatste woord heeft over de invoering van dit beleidsvoorstel.

Stemming 59.24A: aangenomen
Voor: LZ, VVD, D66, GL, PvdA
Tegen:
Onthouden: BIJ1, PvBL

Tot slot zou de stadsdeelcommissie graag een nog sterker negatief advies zien ten aanzien van het actief verminderen van stookplaatsen voor kinderen. Deze plekken liggen (zoals bij de scouting verenigingen aan de Nieuwe Meer in Zuid) vaak verder van bewoning en hier wordt niet vaak of intensief gestookt. Indiener vindt maatregelen ten aanzien van luchtkwaliteit zoals voorgesteld in het Ontwerp Beleidskader en luchtkwaliteit an sich zeer belangrijk. Ten aanzien van specifiek deze maatregel zijn we van mening dat de in getal lage aantallen stookplaatsen en stoommomenten voor kinderen substantieel minder impact op de luchtkwaliteit hebben dan particuliere stookplaatsen in woningen. We hechten net als het DB aan het pedagogische belang van het leren omgaan met vuur en aan de ontmoetingen die daarmee samengaan.

Minderheidsadviezen:

Stemming 59.24B: Verworpen
Voor: D66, BIJ1
Tegen: LZ, VVD, GL, PvdA, PvBL, CDA

De stadsdeelcommissie is op voorhand niet negatief over de mogelijkheden van het aanbieden van stroompunten voor elektrische barbecues. We zien mogelijkheden om door middel van het gereguleerd aanbieden van stroompunten via achterlaten van bankgegevens oid ook garanties te kunnen vragen omtrent het schoon en opgeruimd achterlaten van deze plekken (conform huren sportartikelen bij sportbox). Hierdoor krijgen bewoners die voor het BBQ-en zijn aangewezen op openbaren parken en hier wel behoefte aan hebben ook in Zuid weer mogelijkheden tot deze populaire activiteit in groepsverband. Vanzelfsprekend blijft ook wat ons betreft het stadsdeel leidend bij het toewijzen van plekken en moet er dus een goed systeem in werking komen waarbij verantwoordelijkheid bij de huurder wordt gelegd met een nog te bepalen garantiesysteem.

GroenLinks & PvdA vragen zich af waarom de gemeente niet direct overgaat op een algeheel verbod, zoals Amersfoort doet, gezien de enorme vervuiling die houtstook voor Amsterdammers betekent en de preventieve werking die een verbod direct kan hebben. Daarom zijn de fracties van GroenLinks en PvdA voor een algeheel verbod. De fractie van D66 kijkt hier anders tegenaan, waarbij zij zijn voor het behoud van kampvuurplekken zijn, en heeft haar partijstandpunt toegelicht in aangenomen advies 59.24A.

Finaal advies DB:

Advies van het dagelijks bestuur aan het college van burgemeester en wethouders

Het DB van Zuid onderschrijft het belang van bewustwording over de negatieve gevolgen voor de luchtkwaliteit van regelmatige houtstook in de stad. Dat het college niet ingrijpt met verboden maar inzet op bewustwording spreekt het college aan. Tegelijk is het goed als het college zich realiseert dat het vergroten van de bewustwording geen garantie is voor de daadwerkelijke gedragsverandering. We geven het volgende concept advies:

1. Neem bij het uitvoeren van de maatregelen de omgevings factoren mee zoals het aantal klachten, de afstand tot woningen et cetera. Zo kan de bewustwording zich richten op de plekken waar houtstook klachten geeft zoals wijken met grondgebonden woningen en woonboten in de nabijheid van woningen.
2. We zijn niet positief over het voorstel om elektrisch of gas barbecueën in de parken in Zuid te introduceren. We behouden graag de ruimte om per park of plek een afweging te maken. Momenteel is het barbecueën in alle parken in Zuid verboden. De overlast van barbecueën wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door het verhitten van vlees en door het afval en minder door de rook van de houtskool. Het terugbrengen van de mogelijkheid om te barbecueën in het park middels het aanbieden van stroompunten voor elektrische barbecues is daarom wat ons betreft over het algemeen niet wenselijk. Wat ons betreft blijft dit een afweging die het stadsdeel maakt.
3. Bewustwording over de gevaren van het inademen van houtrook en het stoken van nat hout bij de begeleiding van scouting en natuurrecreatie locaties is een goede maatregel. Het DB adviseert samen met de stadsdeelcommissie negatief over de inzet op het actief verminderen van stookplaatsen voor kinderen. Deze plekken liggen (zoals bij de scouting verenigingen aan de Nieuwe Meer in Zuid) vaak verder van bewoning en hier wordt niet vaak of intensief gestookt. Ze hebben zo minder impact op de luchtkwaliteit. We hechten aan het pedagogische belang van het leren omgaan met vuur en de in de onderzoeken in de verwijzing zien we nog geen aantrekkelijke alternatieven.
4. Met betrekking tot het voorgestelde verbod op rookkanalen in nieuwbouw: we kijken graag samen met u hoe we zo een verbod ook juridisch houdbaar en voor de vergunningverlener en toezichthouder toepasbaar kunnen nemen, waarbij ook de eventuele financiële consequenties van dit verbod in relatie tot de capaciteitsvraag in beeld moeten worden gebracht.

Naar aanleiding van het advies van de stadsdeelcommissie: het DB neemt de meerderheidsadviezen van de commissie over en voegt de volgende bullets aan het definitieve advies toe:

5. We onderschrijven de aanpak, waarbij de gemeente het gebruik van houtkachels en open haarden wil ontmoedigen en wil vervangen door duurzamere alternatieven, en rookkanalen in nieuwbouw zal verbieden.
6. Daarnaast wordt de bewustwordingscampagne essentieel geacht voor het vergroten van het draagvlak voor het verbod, en wordt in het beleidskader uitgebreid beschreven hoe de campagne wordt vormgegeven. In 2026 wordt de bewustwording onder Amsterdammers weer onderzocht door Motivaction. Het DB wil graag net als de stadsdeelcommissie meer toelichting over wanneer de campagne als geslaagd gezien wordt.
7. Tot slot geeft de stadsdeelcommissie aan dat het eerdere concept advies van het DB mbt het actief verminderen van stookplaatsen voor kinderen versterkt mag worden. Het DB heeft haar definitieve advies onder punt 3 hierop aangepast.